

[Jørgen Estrup]

svarsministerens årlige redegørelse. Hvor totalt utilstrækkelig denne kilde er, belyses måske bedst med et par eksempler. I 1985-redegørelsen hedder det på side 21:

»I en spændingsperiode vil enhedskommandoens område kunne tildeles to engelske eskadriller jagerbombere, der kan operere fra Flyvestation Tirstrup. Aftale om oplægning af ammunition og materiel til brug for disse styrker blev indgået i 1985, og oplægningen vil ske i NATO-depoter i Jylland.«

Dette suppleres med følgende tørre konstatering i 1986-redegørelsen, ligeledes på side 21:

»Til to engelske jagereskadriller, der forventes at operere fra Flyvestation Tirstrup, er der i 1986 foretaget oplægning af materiel og ammunition.«

Kort og godt: Det er alt, hvad Folketinget får at vide om planer, som det i sidste ende vil være Folketingets ansvar at tage beslutning om, en beslutning, som ikke drejer sig om en indsats i forbindelse med aktive krigshandlinger, hvor valgmulighederne givetvis vil være få, men en beslutning, som netop skal træffes, mens der ikke er krig, altså i en situation, hvor krigstruslen skal manes i jorden, og hvor det derfor frem for noget drejer sig om at have overblik og politisk dømmekraft. Hvordan kan man for alvor tro, at Folketinget vil være i stand til at træffe rigtige beslutninger for landet i en højspændt situation, når Tinget holdes hen i total uvidenhed, mens der endnu er fred og mulighed for at tænke sig om? Faren for, at andre reelt træffer beslutningerne for os, er overhængende.

Forsvarsministerens redegørelse fra 1986 rummer i øvrigt en hel række henvisninger til aftaler, som enten er indgået eller er under forhandling og forberedelse. I alle tilfælde er omtalen overfladisk og bekvemt uklar. Man får et levende indtryk af hektisk aktivitet på forstærkningsaftalernes område.

Derfor melder spørgsmålet sig naturligvis desto stærkere: Hvor langt kan dette hemmelighedskræmmeri forsvares med henvisning til, at i militære forhold er der nødvendigvis detaljer, som ikke kan offentliggøres? Selv i Det Radikale Venstre erkender vi faktisk, at dette hensyn kan være legitimt i visse situationer, men har argumentet overhovedet relevans for vores behandling af forstærkningsaftalerne? Det tvivler jeg stærkt på.

Når man i Vesttyskland, som omtalt af hr. Pelle Voigt, yderst detaljeret kan offentliggøre indgåede værtslandsaftaler, er det svært at forstå, hvorfor vi i Danmark må lade os nøje med en linje eller to i en årsberetning. Det spørgsmål synes jeg vi må kunne forvente at forsvarsministeren giver os et ordentligt svar på.

Hemmelighedskræmmeriet omkring forstærkningsaftalerne er imidlertid ikke noget, den nuværende regering har fundet på. Der er desværre en lang forhistorie på dette område, hvor socialdemokratiske regeringer helt på samme måde har undladt at oplyse Folketinget om aftalernes indhold. Derfor mener jeg ligesom hr. Pelle Voigt, at dette rejser spørgsmålet, om hidtidig praksis er i overensstemmelse med grundloven, først og fremmest § 19.

Jeg bemærkede forsvarsministerens karakteristik af forstærkningsaftalerne. De er med forsvarsministerens ord en vigtig del af dansk forsvarspolitik, og lidt senere var ordvalget: De er vitale for dansk forsvar. Derfor vil jeg gerne spørge ministeren, om det ikke indebærer, at sådanne aftaler er omfattet af grundlovens § 19, stk. 1, 2. pkt., som netop taler om, at indgåelse af forpligtelser, som i øvrigt er af større betydning, kræver Folketingets samtykke.

Jeg skal undlade at følge op med et andet spørgsmål, som vedrører praksis i relation til kravet i grundlovens § 19, stk. 3, nemlig at beslutninger af større udenrigspolitisk rækkevidde skal forelægges Det Udenrigspolitiske Nævn. Efter at vi nu har hørt, at regeringspartierne vil støtte den socialdemokratiske dagsorden, må det stå klart, at regeringen erkender, at forstærkningsaftalerne er omfattet af denne del af grundlovens § 19, og at hidtidig praksis derfor har været forkert.

Lad mig til slut summere op Det Radikale Venstres holdning til forstærkningsaftalerne.

Vi erkender, at forstærkningsaftaler må ses som et led i NATO-samarbejdet, men vi er imod, at sådanne forstærkningsaftaler kan bruges til stationering af fremmede tropper i fredstid, og herunder opfatter vi også kriseperioder. Vi er imod, at sådanne aftaler kan give mulighed for a-våben på dansk territorium. Vi er imod det under alle forhold, og vi kræver – det gør grundloven i øvrigt også – at den endelige beslutning om forstærkninger uden nogen form for forbehold er et rent dansk anliggende. Det er og bliver Folketingets ansvar. Derfor